

Uitwerking plan van aanpak

inzameling luiers- en incontinentiemateriaal en mogelijkheden verhogen inzamelfrequentie GFT

Inhoudsopgave

Aanleiding	2
Inzameling luiers- en incontinentiemateriaal	3
Verhogen frequentie zomerinzameling GFT	5
Monitoring en evaluatie	7

Aanleiding

De gemeenteraad heeft op 31 januari 2024 het college verzocht om een plan van aanpak te maken voor de inzameling van luiers- en incontinentiemateriaal en om de mogelijkheden voor de verhoging van de inzamelfrequentie van Groente, Fruit- en Tuinafval (GFT) te onderzoeken.

1. Plan van aanpak luiers-en incontinentiemateriaal

1.1 Inleiding

In de gemeente Zevenaar is behoefte aan de uitbreiding van mogelijkheden om luiers-en incontinentiemateriaal gescheiden in te leveren. Tot voor kort was dit slechts mogelijk op de aanbestedations in Zevenaar en Lobith. Om ook in dorpen die ver(der) weg liggen van de aanbestedations een inzamelmogelijkheid te bieden is daar naar locaties voor containers gezocht. Dit heeft vooralsnog alleen in Pannerden tot de plaatsing van een container geleid.

Bij de huidige aanpak speelden twee problemen:

1. Het vinden van locaties voor het plaatsen van een container blijkt moeilijk te zijn. Om van de container geen dumpplaats voor restafval te maken is enig toezicht op de container noodzakelijk;
2. De daadwerkelijke recyclingopbrengst van de verwerking laat tot nu toe nog te wensen over. Een deel van het ingezamelde materiaal wordt alsnog verbrand. Dit staat los van de inzamelmethode.

1.2 Nieuwe aanpak inzamelvoorzieningen luiers- en incontinentiemateriaal

Voor de inzameling luiers en incontinentiemateriaal wordt voorgesteld gebruik te maken van afgesloten bovengrondse containers zal met paslezer.

In de regio Nijmegen hebben ze ervaring met dit type containers. Bij een keuze voor afgesloten containers is toezicht op de locatie van minder belang en zijn er meer mogelijkheden om de containers te plaatsen.

Om voor iedereen een inlevermogelijkheid in de nabijheid te hebben stellen wij voor om in elke woonkern een container te plaatsen en daarnaast nog vijf containers in de kern Zevenaar. In totaal zijn dat 18 containers.

Tot nu toe laat de recycleopbrengst van de verwerking te wensen over, maar omdat de vraag naar deze vorm van verwerking groot is komt er de komende jaren extra verwerkingscapaciteit bij. De hoop is dat dit ook leidt tot een betere recyclingopbrengst bij de verwerking.

1.3 Huidig inzamelresultaat

Op aanbestedation 7Poort is in 2023 136 ton ingezameld (waarvan als aanname 91 ton uit Zevenaar afkomstig is) en 20 ton op aanbestedation Lobith. In Pannerden werd 10 ton ingezameld. De totale inzameling komt voor 2023 op 121 ton.

1.4 Invloed op hoeveelheid restafval

Van de inzameling zoals die nu in Pannerden plaats vindt, wordt rekening gehouden met een inzameling van 6 ton per jaar per container van 660 liter. De totale inzameling per jaar komt daarmee uit op 108 ton. Dit is ruim 2kg minder restafval per inwoner. Het is echter de vraag of dit ook om een netto toename zal gaan. Het is mogelijk dat een deel van de hoeveelheid die nu op het aanbestedation wordt ingeleverd, zich verplaatst naar de containers die verspreid in de gemeente worden geplaatst. In dat geval zal de afname van het restafval minder dalen, maar zullen ook de kosten van het aanbestedation dalen.

1.5 Financiën

De financiële gevolgen betreffen twee componenten. Enerzijds de eenmalige kosten en daarnaast de structurele lasten. Gezien het dringende verzoek van de raad, zijn de kosten voor de inzameling van luiers-en incontinentiemateriaal reeds opgenomen in de kadernota 2025.

Prijsindicatie luierinzameling

Eenmalige kosten

Aanschaf containers	€ 90.000,-
Projectkosten	€ 20.000,-
Totale eenmalige kosten	€ 110.000,-

Jaarlasten structureel € 11.000

Structurele kosten

Lediging en verwerking per jaar	€ 39.600,-
Besparing verwerking restafval	€ 25.200,-

Jaarlasten structureel € 14.400,-

Totale structurele kosten per jaar € 25.400,-

De kosten worden verrekend met de afvalstoffenheffing. Dit leidt tot een verhoging van € 1,25 van het vastrecht per huishouden vanaf 2025.

1.6 Communicatie

Bij het aanwijzen van locaties voor de containers is communicatie met omwonenden van groot belang. Om zo veel mogelijk inwoners te informeren over deze uitbreiding wordt gebruik gemaakt van berichten op de gemeentelijke kanalen (gemeente website, sociale media, de afvalwijzer). Ook wordt deze informatie beschikbaar gesteld voor op prikborden zoals in kinderdagverblijven en appartementencomplexen.

1.7 Welke stappen zijn nodig ?

1. Inkoopprocedure containers
2. Inkoopprocedure inzameling (de inzameling ligt bij derden)
3. Aanwijzen van locaties en omwonenden informeren
4. Procedure opzetten op welke wijze en onder welke voorwaarden inwoners zich kunnen aanmelden voor gebruik containers
5. Plaatsen van de containers
6. Communicatie naar inwoners over uitbreiding service
7. Aangemelde inwoners toegang geven tot containers
8. Starten inzameling en vullingsgraad containers monitoren en mogelijk inzamelfrequentie of capaciteit bijstellen

1.8 Tijdsplanning

Behandeling in de raad	26 juni 2024
Inkoopprocedure containers en inzameling	juli - september 2024
Vaststellen van de locaties	augustus – november 2024
Plaatsen van de containers	december 2024
Communicatie inwoners en verwerken aanmeldingen	december 2024
Ingangsdatum	1 januari 2025
Evaluatie	najaar 2025

2. Mogelijkheden GFT zomerinzameling

2.1 Inleiding

De gemeenteraad heeft uitgesproken dat hij de verhoging van de inzamelrequentie voor GFT belangrijk vindt en op basis van deze uitwerking een keuze wil maken of hij dat daadwerkelijk in gang wil zetten. In de huidige situatie wordt het GFT eens per twee weken bij alle inwoners met een eigen GFT-container ingezameld.

2.2 Huidig inzamelresultaat

Via de GFT-container is in 2023 5482 ton GFT ingezameld. Daarnaast is er nog 2048 ton tuinafval naar het aanbestedstation gebracht, is er 108 ton bladafval ingezameld met de bladkorven en 11 ton aan kerstbomen. Deze uitwerking richt zich op de inzameling met de GFT-container.

2.3 Effect op hoeveelheid restafval

Het effect van extra inzamelrondes op de hoeveelheid ingezameld GFT (en daarmee op de hoeveelheid restafval) is moeilijk te kwantificeren. De gedachte is dat meer inzamelmogelijkheden de inwoners aanspoort om vooral het organische afval GF (groente en fruit) niet bij het restafval te gooien, maar als GFT aan te bieden. Omdat restafval maar eens per vier weken wordt opgehaald is er sowieso maar een beperkt effect om het GFT om hygiënische reden als restafval aan te bieden. In Westervoort leidde de extra mogelijkheden aanvankelijk tot meer inzameling van GFT, maar dat effect is later afgevlakt. Onderzoeksbureau Afvalspiegel heeft in een eigen notitie geconcludeerd dat het effect gering is. Er wordt niet zozeer meer GFT ingezameld, maar het wordt verspreid over meer inzameldagen. De inzameldienst zamelt meer halfvolle containers in. Daarnaast is vooral het aandeel tuinafval toegenomen en niet het organische afval (groente, fruit en etensresten).

2.4 Kosten inzameling

Er zijn nu 26 inzamelrondes per jaar. Volgens de begroting 2024 van Reinigingsdienst De Liemers (RDL) kost één inzamelronde afgerond € 16.000,- per jaar. Een verhoging van de frequentie in de drie zomermaanden vergt in ieder geval zes extra rondes en leidt daarmee tot € 96.000,- aan extra inzamelkosten.

Het is een mogelijkheid om een klein deel van die kosten terug te verdienen in de wintermaanden. Een verlaging van de frequentie in de wintermaanden van eens per twee naar eens per drie weken of eens per vier weken scheelt twee dan wel drie inzamelrondes. Maar omdat materieel en vast personeel in dit geval ook niet ingezet kan worden geldt de besparing alleen voor de brandstofkosten. Daarnaast leidt dit tot minder service in de wintermaanden.

2.5 Uitdaging inzameldienst

Reinigingsdienst De Liemers moet bij een uitbreiding van de inzameling naar eenmaal per week gedurende die drie maanden ruim 1600 uur extra menskracht inzetten. Dat zijn gemiddeld meer dan vier mensen per dag. Juist in een periode dat er toch al minder menskracht beschikbaar is vanwege de vakantieperiode. In de huidige arbeidsmarkt is extra inhuur moeilijk. Wat het extra lastig maakt is dat de huidige GFT-inzameling niet gelijkmatig over alle dagen van de week is verspreid. Om die bij een uitbreiding wel gelijkmatig te verdelen, moet het hele inzamelschema (ook van andere afvalstromen) gewijzigd worden en dat gedurende het hele jaar. Zo'n geheel nieuw inzamelschema maken is een uitdaging en vergt veel communicatie met inwoners. Ook moet er extra materieel worden ingehuurd. In meerdere gemeenten is de zomerinzameling van GFT in de afgelopen 2 jaar afgeschaft door personeelskrapte op de arbeidsmarkt. Zelfs grote inzameldiensten zoals de Dar, Avri en Remondis kregen de personele bezetting niet ingevuld. Dit laatste is ook het grootste probleem voor RDL. De uitvoerende dienst is daarom geen voorstander van deze extra piekbelasting, omdat zij problemen bij de uitvoering vreest.

2.6 Financiën

De financiële gevolgen betreffen twee componenten. Enerzijds de extra inzamelkosten, anderzijds de bespaarde kosten op het verschil tussen de kosten voor GFT-verwerking en restafvalverwerking. Van belang is hierbij dat dat verschil nu nog bijna 90 euro per ton bedraagt, maar dat de verwachting is dat dat verschil per 2025 zal dalen tot mogelijk 50 euro per ton. Om een goed beeld te schetsen is gerekend met 70 euro per ton. Bij de berekening wordt gerekend met een toename van 5% extra GFT, dat is zo'n 275 ton.

Prijsindicatie extra GFT-inzameling

Extra inzamelkosten	€ 96.000,-
Minder verwerkingskosten	€ 19.250,-
Totaal structurele kosten per jaar	€ 76.750,-

2.7 Conclusie

Concluderend wegen de voordelen van een GFT zomerinzameling nu niet op tegen de (mogelijke) nadelen. Daarnaast levert het geen bijdrage aan de doelstellingen uit het Klimaatplan. Extra inzet van de inzamelvoertuigen voor het ledigen van halfvolle GFT containers zorgt voor extra uitstoot.

Voordelen

- *Verhoging service naar inwoner*

Nadelen

- *Hogere kosten inzameling;*
- *Weinig effect op vermindering restafval per inwoner;*
- *Nieuwe inzamelroutes voor alle afvalstromen;*
- *Verhoogd risico dat inzamelroutes door gebrek aan personeel niet gereden kunnen worden.*

2.8 Alternatief focus op communicatie afvalscheiding GFT

Per kwartaal kan een communicatiebericht geplaatst worden over GFT welke aansluit op het betreffende seizoen. Hierin worden tips gegeven voor het beter scheiden van GFT afval, maar ook andere relevante informatie over GFT. Het bericht wordt tekstueel en beeldend vormgegeven, zodat deze makkelijk te lezen is door verschillende doelgroepen. Om onze inwoners goed te kunnen bereiken kan per gebied gekeken worden in welke vorm onze inwoners benaderd willen worden. Dit kan bijvoorbeeld via de gemeentelijke kanalen (website, sociale media, de afvalwijzer) en via een flyer. Daarnaast kan een bericht ook in de Zevenaar Post geplaatst worden. Per bericht vindt afstemming plaats tussen de communicatieadviseur en beleidsmedewerker afval.

Prijsindicatie communicatie afvalscheiding GFT

Vormgeving	€ 1.080,-
Publicatie Zevenaar Post (4x)	€ 2.400,-
Totaal eenmalige kosten	€ 3.480

3. Monitoring en evaluatie

Om tot een goede evaluatie te komen en (indien nodig) op tijd bij te sturen is het zinvol een aantal sorteeranalyses te laten uitvoeren. Deze analyses bevatten meer relevante informatie dan wanneer er alleen van totaal ingezamelde tonnages restafval, luiers- en incontinentiemateriaal en GFT wordt uitgegaan. De analyses geven veel stuurinformatie, zowel over de voorgestelde wijzigingen alsook voor eventueel toekomstige wijzigingen. De analyses geven onder andere antwoord op de vragen:

- Hoe groot was het aandeel luiers- en incontinentiemateriaal in het restafval vóór de uitbreiding van de inzamelmogelijkheden en hoe groot was het aandeel erna?
- Hoe groot was het aandeel GFT in het restafval voor de communicatie over afvalscheiding en hoe groot was het aandeel erna?

Prijsindicatie sorteeranalyses

Sorteeranalyse 2024	€ 5.000
Sorteeranalyse 2025	€ 5.000
Totaal eenmalige kosten	€ 10.000